

jõe- ja järve- (Peipsi) lotjade tüüpi (vt. ptk. Asula üldpilt), palgi-parvetamist (vt. ptk. Kaubandusline liikimine), kalurite paate ja pandureid, ürgoru kuju (kald-kõrglammorg!), uhtniitu (luht), Emajõe voolamisviisi (looklemine, silmusklemine, uurdeperved, leetkaldad, harilikult siledapinnaline aeglase vooluga jõgi, kevaditi — vahel ka sügiseti — suurvesi, voolunõva, üleujutamised!), saetööstusi ja sadama-raudteed jõe ääres!

3. Kes kauemat aega linnas peatub ja sellega üksikasjaliselt tahab tutvuda, koostab ise rännakute kavad käesolevate jm. andmete najal.

4. Rännakud linna kaugemasse ümbruskonda, vt. Tartu-Maarja kihelkonna kirjeldus: Rändajale, lhk. 444/445.

Kirjanduslised allikad: Kutorga: Beiträge zur Geognosie und Paläontologie Dorpats und seiner nächsten Umgebungen. St. Petersburg 1835. — Doss, prof. B.: Gutachten über das Projekt einer Grundwasserversorgung der Stadt Dorpat. Riga 1906. — Fahlmann, F. R.: Vanemuise kosjakäigud. — Müllien, L. v. z.: Der geologische Aufbau Dorpats und seiner nächsten Umgebung. Dorpat 1912. — Guleke, R.: Über Lage, Ergiebigkeit und Güte der Brunnen Dorpats. Dorpat 1889. — Schmidt, C.: Die Wasserversorgung Dorpats. Dorpat, I — 1863, II — 1876. — Kant, E.: Tartu linnasüda. „Loodus“ nr. 1 ja 2. Tartu 1924. — Hasselblatt, A.: Ringkäigul Tartus. Esimene Tartu ja Lõuna-Eesti Kaubandus-tööstusline aadressiraamat. 1922. — Oettingen, Dr. A. J.: Phänologie der Dorpater Lignosen. Dorpat 1879. Archiv für die Naturkunde Liv-, Est- u. Kurlands. Dorpat 1876. — Kodumaa taimed. I jagu: Õistaimed. Tartus 1918. — Lundström, E.: Mida Tartu parkides ja aedades leida. „Postimees“ 1922 nr. 224 ja 230. — Riigi Statistika-Keskbüroo: 1924. a. üldrahvalugemise andmed. Vihk X: Tartu ja Valga maakond. Tallinna 1924. — Maide, J.: Tartu linna liikumisvaatluste tagajärjed, Postimees 1924. a. nr. 276 ja 277. — Teised kirjanduslised allikad vt. lhk. 135.

Arhiivid: Riigi Keskarhiiv Hetseli t. 1, Linna arhiiv raekojas, peale selle kirikute arhiivid, mis sisaldavad hilisema aja dokumente. Arhiiv on ka Tartu-Võru Rahukogul.

[**Kaastöölised.** Konservator M. Härms (ptk. „Linnud“); üliõp. E. Kant (ptk-d „Asend“, „Arvustik“, „Loodus“, „Inimene“, „Ajalugu“ osalt, „Rändajale“, „Kirikud, palvemajad ja surnuaiad“ osalt, kartomeetrilisi andmeid, 205. ja 207. joonise koostanud ja joonistanud); rektor H. Koppel (lubanud tarvitada 225. joonise); Jaani kiriku köster Hermann Lange (teateid nim. kiriku kohta); K.-Ü. „Loodus“ (lubanud tarvitada 205., 210., 216., 218. ja 227. joonise kliseid); üliõpil. J. Maide (koostanud ja joonistanud 221. ja 223. joon.); assist. H. Moora (ptk. „Muinasjäänused“); üliõpil. E. Pipenberg (mõnesuguseid andmeid kirikute kohta); prof. A. Rammul (annud tarvitada tervishoiulisi andmeid); assist. E. Reinwaldt (ptk. „Imetajad“); üliõpil. H. Rumma (joonistanud 206. ning 222. joonise ja linna kaardi); mag. geogr. J. Rumma (ptk. „Tervishoiulised olud“, mõnesugused andmed ptk. Arvustikus, „Kirikud, palvemajad ja surnuaiad“ osalt, toimetustöö); dotsent H. Sepp (ptk. „Ajalugu“); lektor J. V. Veski (teated eesti tegelaste kalmete kohta ptk. „Rändajale“); üliõpil. G. Vilberg (ptk. „Taimkate“).]